

Wat doet een fotobewerkingsprogramma met de integriteit van een foto?

Tijdens fotobesprekingen op onze fotoclub hoor je vaak de opmerking: "Ik heb er niks aan gedaan". De foto is zo origineel. Deze opmerking gemaakt door de fotograaf is bedoeld als een pro. De foto komt zo uit de camera. Origineel, wat is origineel en wanneer is een foto origineel?

"Ik heb er niks aan gedaan". Maar in iedere foto schuilt zowel een leugen als een waarheid.

Nu komt mijn vraag: "Moeten wij tijdens onze fotobesprekingen de kijkers vertellen dat de foto op de een of andere manier bewerkt is?" Mijn persoonlijke mening is, dat dat niet hoeft. Wij bekijken immers onze foto's als een kunstuiting. Ik geef een voorbeeld.

Een paar maanden geleden kocht een vriend van mij een goedkope compact camera bij de mediamarkt. De foto's kwamen een beetje flets uit de camera. Door met de computer het contrast te verhogen werden deze briljanter. Waarschijnlijk had hij het zelf ook kunnen doen door een voorinstelling in de camera te veranderen. Is er nu een verschil tussen het contrastrijker maken van een foto in een camera of op een computer? Betekent dit dat eerstgenoemde foto "natuurlijk" is "er is niks aan gedaan" en de laatst genoemde een bewerkte foto?

Nog een ander voorbeeld. Laatst wilde ik een stilleven fotograferen in de natuur. Het waren een paar stenen in het water met enkele bloemen. Mijn creatieve vrouw heeft er toen nog een paar bladeren bijgelegd en het geheel iets gerangschikt. Maakt het nu verschil of de blaadjes erbij gekloond worden in Photoshop of in de natuur erbij gelegd worden. En kun je in het eerste geval zeggen "er is niets aan gedaan" en in het tweede geval wel?

Hendrik Bongenaar is een fotograaf pur sang, echt van de oude stempel.

Foto's op de computer bewerken is voor hem absoluut uit den boze. Maar tijdens ons foto uitstapje naar de tuin van de baron in Geldrop, waar Hendrik als onze coach optrad, zag ik dat hij van een rozentak een soort boog maakte en daaronder iemand positioneerde. We hadden die boog ook wel in photoshop kunnen toevoegen. Zou dat de foto minder echt gemaakt hebben?

En ik ga nog even verder. Stel dat ik in photoshop de achtergrond van een portretfoto onscherp maak, zodat deze minder afleidt van het onderwerp. Een camera met een flinke zoomlens kan hetzelfde effect bereiken door in te zoomen en een grote lensopening te gebruiken. Het gebruik van een voorzetfilter verandert de foto, maakt bijvoorbeeld de lucht blauwer, maar hetzelfde effect kan evenzo in photoshop verkregen worden.

Met de instelling van de witbalans geven we de indruk van zonniger weer. Dit kan in de camera maar ook in photoshop. In ieder geval hebben we dan het "origineel veranderd", tenminste als het die dag in werkelijkheid druilerig weer was. En zo kan ik nog talloze voorbeelden geven.

De foto's die wij maken zijn niet voor de rechtbank, want dan zou het een ander verhaal zijn. Nee, wij maken foto's die prettig zijn om naar te kijken, die ons een goed gevoel geven. Persoonlijk houd ik ook nog van een vleugje romantiek in de foto en zachte pasteltinten. En vaak komt dan toch die onvermijdelijke vraag: "Heb je dat gedaan in Photoshop?" Het is een redelijke vraag, maar mijn antwoord blijft toch "Maakt dat iets uit?"

In ons fotoclubje willen we alle eer geven aan de fotograaf en zijn compositie. We willen graag van hem leren. Maar we zijn niet op zoek naar het origineel, als de aangeboden foto ons bevalt.

Paul 8 sept 2013